

Budapesti Levéltári Mozaikok

2022/12. szám

DOI: [10.56045/BLM.2022.12](https://doi.org/10.56045/BLM.2022.12)

ISSN: 2939-6921

URL: <https://leveltarimozaikok.bparchiv.hu/2022/10/21/leveltari-mozaikok-69/>

RÁCZ ATTILA

Három fogás és a desszert. Családfakutatás a levéltár- pedagógiában

A Vendéglátóipari Szakközép- és Szakmunkásképző Iskolát hetven éve, 1952-ben alapították. Ma Gundel Károly nevét viseli. Az alábbiakban az iskola történetével kapcsolatos pedagógiai foglalkozásaink egyikét mutatjuk be. A cikk digitális közlése lehetővé teszi, hogy az olvasó is követhesse az oktatás folyamatát.

Kulcsszavak: levéltár-pedagógia, családfakutatás, módszertan, Gundel család

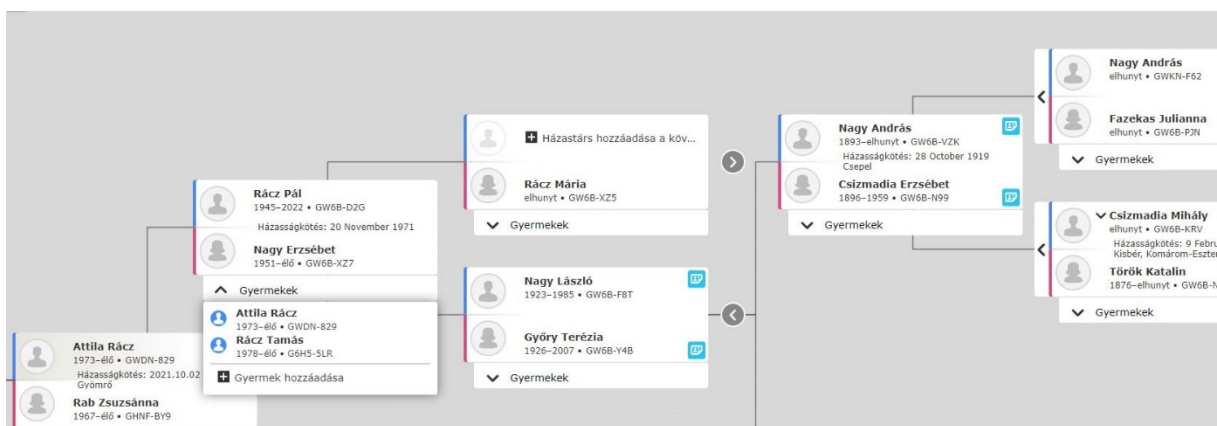
Aki nyomon követi Budapest Főváros Levéltára tevékenységét, tudja, hogy nem pusztán az ügyfelek és kutatók igényeit igyekszünk kielégíteni, az ifjúság számára is nyújtunk szolgáltatásokat: a levéltár 2011 óta részt vesz az általános és középiskolás fiatalok nonformális képzésében.¹

2021 őszén keresett fel minket a Gundel Károly Vendéglátóipari és Turisztikai Technikum több tanára, hogy tartsunk számukra vendéglátás, illetve turisztikai tárgyú foglalkozást. Mivel minden iskola számára a korosztály, a lakhely, az iskola földrajzi fekvése és a tananyag szerint készítjük elő a programot, most egy új foglalkozást dolgoztunk ki, ezúttal a vendéglátás történetére és Gundel Károly életére, illetve a Gundel családon keresztül a családfakutatás rejtjelmeinek bemutatására fókuszálva. Az alább ismertetésre kerülő elem a teljes foglalkozás egyik részlete, és tisztában vagyunk vele, hogy a Gundel család történetének bemutatására számos egyéb forrás is bevonható.

Állításom a következő: mint a modern főzőműsorokban szokás, félóra alatt – három fogásként – pusztán Budapest Főváros Levéltára kutatótermében elérhető elektronikus forrásokra alapozva három nemzedékre felmenően felállítom Gundel Károly családfáját, és – desszertként – néhány iskolatörténeti érdekességgel is szolgállok.

0–5. perc

A kutatás megkezdése előtt természetesen némi ismeretátadásra van szükség. Fontos felvázolni, mi a családfakutatás (hogyan máshogy lehetne jobban demonstrálni ezt, mint a sajátunkkal?), mi a módszertana, hol vannak a dátumhatárok (1895. állami anyakönyvvezetés kezdete; 1895–1980, az állami anyakönyvek másodpéldányai a BFL-ben²), mely anyakönyvek kerülhetnek szóba a kutatás kapcsán (születési, iskolai, házassági, halotti), mely iratokat digitalizáltak országosan és a BFL-ben.

¹ Rácz 2013, Rácz 2019, Vágola 2013. A levéltár foglalkozásainak kínálata: <https://bparchiv.hu/statikus/leveltar-pedagogiai-foglakozasok> (utolsó lekérdezés: 2022. március 23.)

² <https://bparchiv.hu/kutatoknak>. Az anyakönyvek kutatásáról lásd: https://bparchiv.hu/sites/default/files/atoms/files/3_2019_foigazgatoi_utasitas_anyakonyvi_eljarasrol_szolo_2010_evi_i_tv_atrendelkezeseinek_alkalmazasaval.pdf (utolsó lekérdezés: 2022. március 23.)

1. kép. A szerző családfája

6–7. perc

Ahogy az olvasónak, úgy a fiataloknak is megvallom, hogy a kutatást (és a bemutatót is) a Hungaricana weboldal (www.hungaricana.hu) böngészésével kezdtem: egyszerűen beírtam „Gundel Károly” kereső kifejezést. Az 1133 találat³ „Tartalomgazda” szerinti szűkítése első között kínálja Budapest Főváros Tanácsa Végrehajtó Bizottsága 1989. december 4-i ülésének jegyzőkönyvét, azon belül is Gundel Károly [életrajzát](#), melyből kiderül, hogy „Gundel Károly 1883. szeptember 23-án született Budapesten, egy tekintélyes vendéglős család fiaként, hiszen apja Gundel János a magyar szálloda- és vendéglátóipar és a magyarországi idegenforgalom úttörője, valamint 35 éven át, 1876–1911-ig a szállodások és vendéglősök elnöke volt.”⁴

8–12. perc

Mivel Gundel 1980 előtt született (és hunyt el) Budapesten, esélyünk van arra, hogy rá vonatkozó levéltári forrásokot találjunk levéltárunkban! Miután a diákokkal tisztáztuk, hogy az 1895 előtti időszakra vonatkozó anyakönyvi adatokat csak egyházi matrikulákból meríthetünk, ezért megnézzük a kutatók számára is elérhető – XV_20_2_Egyhazi_akv.xls nevet viselő –, Budapest Főváros Levéltárában őrzött egyházi anyakönyvekről készült digitalizált mikrofilmek adatait tartalmazó, táblázatos formájú-jegyzéket.

Levéltári jelzet	A dobozszámra kattintva elérheti a digitalizált mikrofilmet!	Helységneve	Anyakönyv típusa	Index	Évkör	Felvételezés-szám
BUDAPESTI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉGEK						
XV.20.2	<u>A1</u>	BUDAPEST - <u>BUDA VÁR</u>	keresztelési		1844-1880	142
					1881-1895	110
			házassági		1844-1886	105
					1887-1895	26
			halotti		1844-1875	145
					1876-1895	136
XV.20.2	<u>A2</u>	BUDAPEST - <u>DEÁK TÉR</u> (német)	vegyes		1788-1819	164
			keresztelési		1820-1851	234
					1852-1867	229
					1868-1869	33
XV.20.2	<u>A3</u>		keresztelési		1869-1879	223
					1880-1892	318
					1892-1895	90

³ Utolsó letöltés: 2022. március 23.

⁴ BFL [XXIII.102.a.1. 1989. december 4. 179. p.](#)

2. kép. Budapest Főváros Levéltárában őrzött egyházi anyakönyvekről készült mikrofilmek jegyzékének részlete. (BFL XV.20.2)

Három adatra van szükségünk ahhoz, hogy a kutatásunkat „eredményesen” elindítsuk: 1. Mely felekezetben született Gundel Károly? (Ezt még nem tudjuk.) 2. Melyik évben? (1883) 3. Mely kerületben? (Ezt sem tudjuk.)

A jegyzékben az első mikrofilm (A1) a budavári evangélikus keresztelési, házassági, halotti anyakönyveket tartalmazza, az adott évszámot is magában foglalva. A második mikrofilm (A2) időintervalluma megelőzi a vizsgált időszakot, de a harmadik tekercsben már újra található 1883-as adatok.

Ha lenne elég sok időnk a tényleges kutatást demonstrálni, bizony végig kellene nézni az A1 tekercs HU_BFL_XV_20_2_A1_0163–165 közötti JPG-oldalakat, de itt a Gundel családból származó Károlyt nem találjuk. Mivel az A2 tekercs a keresett adatoknál korábbi információkat tartalmaz, a kutatást tehát az A3 tekerccsel kell folytatni, ezen belül szemmel láthatóan a HU_BFL_XV_20_2_A3_0224.jpg oldaltól.⁵ A megoldást a 311-es felvételen találjuk meg.⁶ Az olvasóra bízom, hogy a fiatalokkal való foglalkozás alatt, hány oldal böngészését tartaná megfelelő mennyiségnek, én „véletlenszerűen” a 310. oldalon kezdem az olvastatást, ne feledjük, hogy a diákoknak német fejlécű anyakönyvben nehezen olvasható kézírást kell kisilabizálni.

---

⁵ A szerző beismeri, hogy itt „csalni” szokott, hiszen egy kis segítséggel kimozdulhatunk a kezdeti holtpontról, és megfelelő kérdések feltételével elkerülhetjük a „várbeli” böngészést. (Ha a család vendéglős volt, feltételezhetjük-e, hol laktak, inkább a belvárosban vagy külterületen? A diákok válasza valószínűsíthetően a Belváros lesz.)

⁶ BFL XV.20.2. A3 311. sz. felvétel. 1883. év 229. bejegyzés.

Matrikel der 1883 Getauften.											
No.	Jahr und Tag der Geburt	Jahr und Tag der Taufe	Des Taufhings		Abkennung		Etern.	Wohnort	Taufort	Name des Taufers	Anmerkungen
			Nam.	Stand	Abkennung	Abkennung					
222	Sept. 17	30	Henrik Sajos	fi	-	Törö	-	-	-	-	-
223	Sept. 18	18	Pörsid. K.	fi	-	Öngy	-	-	-	-	-
224	Sept. 24	7	Sándor M.	fi	-	Öngy	-	-	-	-	-
225	Sept. 26	7	Evelin Anna	-	no	-	-	-	-	-	-
226	Sept. 29	7	Dea.*	-	no	-	-	-	-	-	-
227	Sept. 16	7	Antal. János	-	no	Öngy	-	-	-	-	-
228	Sept. 7	8	Anna	-	no	Öngy	-	-	-	-	-
229	Sept. 23	10	Károly Márton	fi	-	Öngy	-	-	-	-	-
230	Sept. 1	11	Öngy	-	no	Öngy	-	-	-	-	-
231	Sept. 7	14	Joséph. Sándor	fi	-	Törö	-	-	-	-	-
232	Sept. 8	14	Hermán Johanna	-	no	Törö	-	-	-	-	-
233	Sept. 10	14	Anna Maria	-	no	Törö	-	-	-	-	-
234	Sept. 16	18	Pál Sándor	fi	-	Törö	-	-	-	-	-

3. kép. Gundel Károly keresztelési anyakönyvi bejegyzése (született: 1883. szeptember 23.), keresztelés: 1883. október 10. (BFL XV.20.2 A3. 311. sz. felvétel, 1883. év 229. bejegyzés)

A 229. bejegyzéshez érve végre találunk egy Károly Márton nevű fiút, aki 1883. szeptember 23-án született (törvényes házasságban, 7. oszlop) Gundel János evangélikus magánzó és Kommer Anna római katolikus szülők gyermekeként, akik Budapest akkori IV. (ma V.) kerületében, a Reáltanoda utca 19. szám alatt laktak.⁷

A gyerekekkel az adatokat a helyben „kreált”, mindenki számára látható táblára feljegyezzük. (A halálozás helyét és évszámát még korábban, a tanácsi előterjesztésből ismerhettük meg.)

Gundel Károly Márton	
Születési helye, ideje: Budapest, 1883. szeptember 23.	
Halálozás helye, ideje: Budapest, 1956.	
Édesapja neve: Gundel János	Édesanyja neve: Kommer Anna

4. kép. Gundel Károly Márton születési anyakönyve és a tanácsi előterjesztés

⁷ Érdekes továbbgondolása, illetve kiegészítése lehet a foglalkozásnak a mindenkori lakhelyváltozások követése. A lakhely megállapítására alább is hozok példát.

13–15. perc

Özv. Gundel Jánosné szül. Kommer Anna mint felesége, Károly, Katica és Ferenc mint gyermekei, Gundel Károlyné szül. Blasutigh Margit és Gundel Ferencné szül. Gross-Bourge Edith mint menyei, úgy a maguk, mint az összes rokonság nevében mélyen lesújtva jelentik, hogy a legjobb férj, szerető atya, após, nagyatyja, testvér és rokon.

Gundel János

volt szállodás, a Ferenc József-rend lovagja, fővárosi bizottsági tag, a Szállodások és vendéglősök ipartársulatának diszelnöke, az I-ső magy. részvénytársaság igazgatósági tagja, a Budapest deákterei ág. ev. hitv. testvéregyháza közpönöke stb.

1915. évi december hó 28-án hajnali 3 órakor. életének 72-ik és boldog házasságának 47-ik évében, hosszu, súlyos szenvedés után csendesen jobblétre szenderült.

A megboldogultat a kerepesi uti temető halottasházából e hó 31-én, pénteken délután 3 órakor fogjuk az ág. evang. egyház szertartása szerint ugyanott a családi sírboltban örök nyugalomra helyezni. — Budapest, 1915. december 28-án.

Áldás és béke poraira!

Gundel Károlyka, Margitka, Katinka, Palika és Banočka mint unokái, Frischauferné szül. Gundel Mária, özv. Hüttlinger né szül. Gundel Katalin mint nővérei. özv. Gürtner Györgyné mint nagynénje, Kommer Paula, özv. Lindenau Treziárné szül. Kommer Irma, Gundel Mártonné, Gundel Györgyné mint sógornói. Kommer Gábor mint sógora.

A „Budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata“, a „Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége“ és a „Szállodások, vendéglősök, kávések, pincérek és kávésszolgálatok orsz. Nyugdíjgyesülete“ választmányja, igazgatósága és központi tanácsa, úgy a maga, mint a tagok nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti szeretett és felejthetetlen emléké néhai nagynevű elnökének, tiszteltbeli és diszelnökének.

Gundel János

szállodás és vendéglős urnak, a Ferenc József-rend lovagjának, Budapest székesfőváros törvényhatósága bizottsági tagjának, stb., stb. f. évi december hó 28-án, 72 éves korában, hosszas szenvedés után történt elhalálozása.

Egész életét hazájának, szeretett fővárosának és iparának szentelte. Áldott szíve ideális szeretettel ölelte át az egész emberiséget és ebben hűséges pártfogója, jóindulatu támogatója volt ipara minden munkásának, kicsinynek-nagynak egyaránt.

Drága halottunkat f. évi december hó 31-én, pénteken, d. u. 3 órakor kísérik örök pihenő helyére a Kerepesi-uti temető halottasházából.

Áldott emléke örökké élni fog közöttünk.

Budapest, 1915 december havában.

5. kép. Tudósítás Gundel János haláláról. (Pesti Hírlap, 1915. december 30.)

A szülők születési dátuma azonban az anyakönyvből nem derül ki. A kutatás eredményes folytatására a következő lehetőség az lenne, ha a szülők házasságkötésének időpontját megtudnánk. A fenti iratban azonban ez sem szerepel. A kevésbé kitarító kutató le is zárhatná a kutatást, de a kutató- és az oktatótermünkből hozzáférhetünk az Arcanum Digitális Tudománytár adatbázishoz (ADT), ahol a „Gundel János” AND „Kommer Anna” AND „házasság” keresőkifejezéssel igyekeztem házasságkötésükre sajtóforrást találni. Ha arra nem is sikerült, azonban a sajtó beszámolt_Gundel János haláláról:

„Özv. Gundel Jánosné szül. Kommer Anna mint felesége, Károly, Katica és Ferenc mint gyermekei, Gundel Károlyné szül. Blasutigh Margit és Gundel Ferencné szül. Gross-Bourge Edith mint menyei, úgy a maguk, mint az összes rokonság nevében mélyen lesújtva jelentik, hogy a legjobb férj, szerető apa, após, nagytya, testvér és rokon, Gundel János volt szállodás, a Ferenc József-rend lovagja, fővárosi bizottsági tag, a Szállodások és vendéglősök ipartársulatának díszelnöke, az I-ső magy. részvénytársaság igazgatósági tagja, a Budapest deákterei ág. ev.⁸ hitv. testvéregyháza közgondnoka stb. 1915. évi december hó 28-án hajnali 3 órakor, életének 72-ik és boldog házasságának 47-ik évében, hosszú, súlyos szenvedés után csendesebb jólétre szenderült.”⁹

Mit tudhatunk meg a fenti adatokból? Gundel János a 72. életévében halt meg, tehát 1843-ban, de valószínűbb, hogy 1844-ben született, és házassága 47. évében hunyt el, tehát 1868-ban vagy 1869-ben házasodhattak, illetve a halál időpontja 1915. december 28-án volt. Emellett Károly feleségének neve is ismertté vált (Blasutigh Margit).

16–20. perc

Mivel az egykorú lakcímjegyzékekből egy gyors keresés után megtudhatjuk, hogy Gundelék a halál időpontjában a Reáltanoda u. 19. szám alatt laktak, és 1895 után történt a haláleset (1915), tehát az állami anyakönyvek másodpéldányainak digitalizált állományáról készült jegyzék szerint az A913. tekercs tartalmazza a halálesetről szóló bejegyzést.¹⁰

---

⁸ Azaz evangélikus. Amennyiben a kutatást ezzel a forrással kezdtem volna meg, akkor is arra a következtetésre jutottunk volna, hogy az egyházi anyakönyvekben a böngészést az evangélikus felekezettel érdemes kezdeni.

⁹ *Pesti Hírlap*, 1915. december 30. (37. évfolyam, 362. szám). A halálozási időpontot, helyet stb., illetve a hozzátartozók neveit ellenőrizhetjük az Országos Széchényi Könyvtár Plakát- és Kisnyomtatványtár gyűjteményben található és digitalizált gyászjelentésekkel. Gundel Jánosra vonatkozóan: <https://dspace.oszk.hu/handle/20.500.12346/280486#>. (utolsó lekérdezés: 2022. március 23.)

¹⁰ BFL XXXIII.1.a. 1308. kötet. A kutatható elektronikus verzió: BFL XV.20.1. A913. A jegyzék: XV_20_1_osszesito_tablázat_allami_anyakonyvek_aktualis.xls.

Törzsszám	Közigazgatási kerület	Anyakönyv típusa	Év, kezdő dátum	Év, záró dátum	Folyószám (-tól, -ig)	Mikrofilm száma
XV.20.1	IV. kerület	Halotti	1908.11.25	1908.12.30	643-837	A912
XV.20.1	IV. kerület	Halotti	1909.01.02	1909.12.31	1-709	A912
XV.20.1	IV. kerület	Halotti	1910.01.04	1910.12.31	1-717	A912
XV.20.1	IV. kerület	Halotti	1911.01.02	1911.12.28	1-484	A912
XV.20.1	IV. kerület	Halotti	1912.01.02	1912.12.31	1-684	A912
XV.20.1	IV. kerület	Halotti	1913.01.02	1913.12.29	1-1151	A912
XV.20.1	IV. kerület	Halotti	1914.01.01	1914.12.30	1-995	A913
XV.20.1	IV. kerület	Halotti	1915.01.02	1915.12.30	1-712	A913
XV.20.1	IV. kerület	Halotti	1916.01.03	1916.12.30	1-1326	A913
XV.20.1	IV. kerület	Halotti	1917.01.03	1917.12.29	1-1126	A913

6. kép. Állami anyakönyvek másodpéldányainak digitalizált állományáról készült jegyzék részlete

A halálesetet aznap be is jegyezték, és ebből a következő információkat szűrhetjük le: Gundel János Ádám Mihály magánzó Budapest, Reáltanoda u. 19. szám alatt lakott, mint Gundel Károly születésekor. 1915-ben 72 éves volt. Felesége Kommer Anna, a szülők (Károly nagyszülei) néhai Gundel János Lénárt és néhai Schwartz Anna Katalin voltak. A halál okaként szívhűdést, azaz hirtelen szívmegállást jegyeztek be.¹¹

The image shows two pages from a civil registry book. The left page is a table with columns for birth and death records. The right page shows handwritten entries for a death record, including names and dates.

A halott		A halál oka		A halál helye	
1	2	3	4	5	6
1915 dec. 20	1915 dec. 22	Hallai János Központ TV Mátyás király u. 19	72 év	szívhűdés	Reáltanoda u. 19
1915 dec. 24	1915 dec. 24	Schwarz Anna Központ TV Mátyás király u. 19	72 év	szívhűdés	Reáltanoda u. 19
1915 dec. 28	1915 dec. 28	Gundel János Központ TV Mátyás király u. 19	72 év	szívhűdés	Reáltanoda u. 19
1915 dec. 30	1915 dec. 30	Németh Béla Központ TV Mátyás király u. 19	72 év	szívhűdés	Reáltanoda u. 19

The right page shows handwritten entries for a death record, including names and dates. The entries are: Gundel János Ádám Mihály, Kommer Anna, Gundel Károly, Gundel János Lénárt, and Schwartz Anna Katalin. The date of death is 1915.12.28. The cause of death is szívhűdés (heart failure).

7. kép. Gundel János Ádám Mihály halotti bejegyzése, 1915. december 28.
(BFL XV.20.1. A913 1915. év 711. számú bejegyzés)

¹¹ BFL XV.20.1. A913. 317. felvétel. 1915. év 711. számú bejegyzés.

A napilapban megjelent és a halotti anyakönyvben rögzített információkkal az apa „teljes” nevével, a halál dátumával, illetve a valószínűsített születési évvel bővíthetjük táblázatunkat.

Gundel Károly Márton Születési dátum: Budapest, 1883. szeptember 23. Halálozás helye, ideje: Budapest, 1956.			
Édesapja neve: Gundel János Ádám Mihály Születési hely, idő: 1864?, 1863? Halálozás helye, ideje: Budapest, 1915. december 28.		Édesanyja neve: Kommer Anna	
Nagyapja neve: Gundel János Lénárt	Nagyanyja neve: Schwartz Anna Katalin	Nagyapja neve:	Nagyanyja neve:

8. kép. A Gundel János adataival kibővített táblázat

20–25. perc

A korábbi ADT-s keresésre visszatérve megtudhatjuk Gundel János felesége halálának időpontját is:

„Özv. Gundel Jánosné szül. Kommer Anna folyó hó 12-ikén reggel 7 ½ órakor 69 éves korában, 47 évi nagyon boldog házasságot és öt éves szomorú özvegység után, a halotti szentséget ájtatosan magához véve, az Úrban csendesen elhunyt.”¹²

¹² Az *Ujság*, 1920. december 14. (18. évfolyam, 293. szám)

9. kép. Özv. Gundel Jánosné Kommer Anna gyászjelentése. ([Az Ujság, 1920. december 14.](#))

Feltételezvé, hogy az özvegy a férje halála után öt évvel lakhelyet nem váltott, ugyanabban az anyakönyvi állományban, természetesen az 1920. évnél kell a bejegyzést keresni.

Folytatás	A bejegyzés ideje (év, hó, nap)	Az elhunyt neve (születési, kereset-, név)	A családjai					Az elhunyt halála oka (születési és utónev)	A halál oka
			születési állás (foglalkozás), lakhelye	valószínű	elhunyt	hízaletének családi és utóneve	születési és utóneve		
343.	1920. dec. 13.	Schleisinger Károly hajm. magánzó Budaörs, IV. ker. Váci u. 24.	n. 70 Dolce Saraella	néhai Schleisinger Anna	néhai Kommer Antal	néhai Lichter Katalin	szívb. megb.		
344.	1920. dec. 13.	Gundel Jánosné Kommer Anna magánzó Budaörs, IV. ker. Reáltanoda u. 19.	n. 68 Gundel Fruzs	néhai Kommer Antal	néhai Lichter Katalin	néhai Kommer Antal	szívb. megb.		
345.	1920. dec. 13.	Majner Jánosné Pálkovács szül. Anna Budaörs, IV. ker. Királyi Pál u. 8.	n. 55 Majner Fruzs	néhai Pálkovács János	néhai Kommer Antal	néhai Lichter Katalin	szívb. megb.		
346.	1920. dec. 13.	Heugl György Budaörs, IV. ker. Váci u. 59.	n. 44 Heugl György	néhai Heugl György	néhai Kommer Antal	néhai Lichter Katalin	szívb. megb.		
347.	1920. dec. 14.	Hörvöth Lajos gyalogsz. ca. és kir. gyalogsz. ezredben kastélyos mesters.	n. 55 Mátia Hörvöth	néhai Hörvöth Lajos	néhai Kommer Antal	néhai Lichter Katalin	szívb. megb.		
348.	1920. dec. 14.	Preisach József Budaörs, IV. ker. Szabó utca n. 11.	n. 2 Preisach József	néhai Preisach József	néhai Kommer Antal	néhai Lichter Katalin	szívb. megb.		

10. kép. Özv. Gundel Jánosné Kommer Anna halotti bejegyzése, 1920. december 12.

([BFL XV.20.1 A543 373. felvétel, 1920. év 344. bejegyzés](#))

A 344. bejegyzés december 13-ai, a halál időpontjának 1920. december 12. reggeli fél 8-at jegyezték be. A 68 éves özv. Gundel Jánosné Kommer Anna magánzónőként volt nyilvántartva, és valóban az (akkor) IV. kerületi Reáltanoda utca 19. alatt lakott. A szülei az ekkor már elhunyt néhai Kommer Antal és néhai Lichter Katalin¹³ voltak. Tüdőgyulladás és szívhűdés volt a halál oka.¹⁴

¹³ A bejegyzésben Hlichter szerepel.

¹⁴ BFL XV.20.1. A543. 373. felvétel. 1920. év 344. számú bejegyzés.

Gundel Károly Márton Születési hely, idő: Budapest, 1883. szeptember 23. Halálzási hely, idő: Budapest, 1956.			
Édesapja neve: Gundel János Ádám Mihály Születési hely, idő: 1864?, 1863? Halálzás, helye, ideje: Budapest, 1915. december 28.		Édesanyja neve: Kommer Anna Születési hely, idő: 1851?, 1852? Halálzás helye, ideje: Budapest, 1920. december 12.	
Nagyapja neve: Gundel János Lénárt	Nagyanyja neve: Schwartz Anna Katalin	Nagyapja neve: Kommer Antal	Nagyanyja neve: Lichter Katalin

11. kép. Kommer Anna halotti bejegyzése alapján kiegészített táblázat

Gundel János a házasságát a – az említett napilapok gyászjelentései szerint – 46, illetve 47 évvel a halála előtt kötötte, ezért feltételezhetően, de nem kizárva az 1868. évet, 1869-ben kell keresni. A felesége római katolikus volt, és a szerző által feltételezve ebben a felekezetben is kötöttek házasságot, a házassági anyakönyvet a római katolikus anyakönyvek között keressük.

Levéltári jelzet	A dobozszámra kattintva elérheti a digitalizált mikrofilmet!	Helységnev	Anyakönyv típusa	Index	Évkör	Felvételszám
XV.20.2	A121		házassági		1723-1752	216
					1752-1787	168
		ferences plébánia			1788-1822	106
					1788-1809	69
					1809-1822	101
XV.20.2	A122		házassági		1823	34
					1824-1829	63
					1830-1836	84
					1837-1850	186
					1850-1854	80
					1855-1859	203
XV.20.2	A123		házassági		1859	18
					1860-1867	427
					1868-1870	218
XV.20.2	A124		házassági		1870-1871	103
					1872-1878	448
					1879-1881	106

12. kép. Házassági anyakönyvi segédlet részlete

Az A123. mikrofilmen az 1869. évi 104. bejegyzés szerint a 25 éves és Ansbachban („Bajorhonban”) Gundel János és Schwartz Anna szülöktől született Gundel János vendéglős a házasságát Kommer Antal és Lichter Katalin lányával, Kommer Annával 1869. április 28-án kötötte. A férj ekkor a Hatvani utca 12., a feleség Kecskeméti u. 13. szám alatt lakott. Mindkettőjüknek az első házassága volt.¹⁵ (A diákokkal Gundel János halotti anyakönyvi bejegyzése után a házasságival folytatjuk. A cikkben a logikai sorrend követeli meg a fenti sorrendet, a bemutatóban pedig minél több forrástípust szeretnénk bemutatni, és elemezni – a foglalkozáson az anya halotti anyakönyvének részletes bemutatása elhagyható.

¹⁵ BFL XV.20.2. A123. 546. felvétel. 1869. év 104. bejegyzés.

A. JEGYZÉSKÖNYV				anyakönyve						
Év	Vendég- és házasságok a polgári állami hivataloknál, valamint a katonasági hivataloknál, és keresetlevele a polgári államban.	Házasságok a lakóhely, utca és községben.	Vallás.	Kor.	Állapota		A házasságkötés, a házasság felbontása, a házasság érvénytelenítése.	Az esküvő helyének, vendég- és házasságkötésének, a házasság felbontásának, a házasság érvénytelenítésének helye.	Vallás- és hitvallás, vagy más vallás- és hitvallás.	Külső címek.
					Élettelen, megvesztett.	Örökölt.				
Május 2.	Demeter Lajos, nyomdász, György belvárosi és Csiza Mária fia	Kecskeméti út 10. sz. háza	r.k.	23	nőst.		Blosinger Antal cipész mesterv	Schwendenheim	hírv	
1869	Ványi Erzsébet, Lej. mond. csizmadia mesterv és Kemény Erzsébet leánya	Pesti min. jenn	r.k.	21	haj.		Nyerges János kalapos mesterv	pléb.		
Április 28.	Pótlak József, vajpályás landadomány, Szigetvári mesterv és Szigetvári Mária fia	Pesti belvárosi út 2. sz.	r.k.	27 1862 aug. 6.	nőst.		Eitl József vasúti szék		Romeiser	hírv
1869	Pász Ferenc, kénhárdi, és Pász Ferenc leánya	N. Sanyenbergy Csehszlovákia	r.k.	30 1839 aug. 4.	haj.		Nittner Ede kapitány		Kajl.	
1869	Demel Károly kir. társadalmi tanácsnok, Szigetvári és Elbert Katalin fia	Vidóczy utca 16. sz. háza	r.k.	26	nőst.		Menyasszony			hírv
	Knoll Franciska, Miklósi szabómesterv és Billingus Mária leánya	Pesti molnár utca 16.	r.k.	25	haj.		elb. os.			
1869	Gundel János, orv. díj. és Schwarz Anna fia	Ansbach, Bajorország, in. háza 12.	aj.v.	25	nőst.		gma.			hírv
	Kommer Anna, Antal és Lichter Katalin leánya	Pesti Kecskeméti utca 13.	r.k.	18	haj.		háiban			

13. kép. Gundel János és Kommer Anna házasságának bejegyzése, 1869. április 28.

(BFL XV.20.2 A123 546. felvétel, 1869. év 104. bejegyzés.)

Gundel Károly Márton			
Születési hely, idő: Budapest, 1883. szeptember 23.			
Halálozás helye, ideje: 1956.			
Édesapja neve: Gundel János (Ádám Mihály) Születési hely, idő: Ansbach, 1864 (1863) Halálozás, helye, ideje: Budapest, 1915. december 28.		Édesanyja neve: Kommer Anna Születési hely, idő: Pest, 1851?, 1852? Halálozás helye, ideje: Budapest, 1920. december 12.	
Nagyapja neve: Gundel János Lénárt	Nagyanyja neve: Schwarz Anna Katalin	Nagyapja neve: Kommer Antal	Nagyanyja neve: Lichter Katalin

14. kép. A szülők házassági anyakönyvi bejegyzése alapján kiegészített táblázat

A rendelkezésünkre álló források segítségével Kommer Anna születési dátumát is meghatározhatjuk. Mivel Anna a házassági anyakönyvi bejegyzés szerint Pesten született, és ekkor 18 éves volt, továbbá a vallása római katolikus, a keresést 1851 körül az A100-as mikrofilmen kell keresni.

Levéltári jelzet	A dobozsámra kattintva elérhető a digitalizált mikrofilmet!	Helységnev	Anyakönyv típusa	Index	Évkör	Felvételszám
XV.20.2	A99	BUDAPEST - <u>SZENTISTVÁNVÁROS</u> (Bazilika)	keresztelési		1817-1829	213
					1830-1836	91
XV.20.2	A100		keresztelési		1836-1842	131
					1843-1852	223
					1853-1858	300

15. kép. Budapest-Belváros, Szent István Bazilika keresztelési anyakönyveinek jegyzéke

December. Krisztus Urunk születése után 1851. 43.					December. Krisztus Urunk születése után 1851. 43.						
Hó, Nap.	A' Kereszteltnek Neme, és Türevényszerűsége.	Az atya' és anyja'		A' Keresztelőkhöz' Vezetők- és Keresztneve.	Keresztelő.	Hó, Nap.	A' Kereszteltnek Neme, és Türevényszerűsége.	Az atya' és anyja'		A' Keresztelőkhöz' Vezetők- és Keresztneve.	Keresztelő.
		Vezetők - és Keresztneve, Hitvallás.	Polgári állás és Lakhelye.					Vezetők - és Keresztneve, Hitvallás.	Polgári állás és Lakhelye.		
17.	Concília törvényes	Orboly József Nápoly Alojzia	cs. kir. k. lakos.	Vas József Vápoly József	Páth.	27.	József Lőrincz	Krausz József April József	kep. fara- ga.	Borger Knuth in sott Anna.	Páth.
19.	Alojzia Barbara Lőrincz	Snajpely János Feltina Julianna	kent. k. lakos.	Feltina Barbara	Páth.	27.	Anna Katalin Lőrincz	Krommer Antal Lichter Katalin	ban. deglós.	Mihalik Jozsef Mihalik Anna	Páth.
21.	József Lőrincz	Szűcs József Keller Katalin	ap. talos.	Cserekes János Pisenkó János	stántóf.	27.	Simon Lőrincz	Körög Salamon Mooser Alojzia	kep. rov.	Mooser Klára	Páth.
21.	Serenca Szula Lőrincz	Bernát János Singer Julianna	ko. műves.	Szent János Szt. Juliam	Páth.	27.	János Lőrincz	Steiner József Amascedo Katalin	kor. k. lakos.	Keller József Amascedo Klára	Páth.
21.	Julianna Lőrincz	Pálos János na.	nap. fármos.	Pálos Mária	Páth.	28.	Rozália József Lőrincz	Pöstenberger József Pöstenberger Katalin	k. lakos. lov. mester.	Provi Jozsef Loz. stathary St. zakth.	Páth.
22.	János Lőrincz	Moskó János Lőrincz	nap. fármos.	Mayer József Bosnyák János	Páth.	31.	Jozsefa Augusta Lőrincz	Pöstenberger József Heif József	vendég f. lakos.	Bayer Márton Braub Mária	stántóf.
24.	Erzsébet Lőrincz	Körösné János na.	fel. gálo.	Lauer János Biederer Katalin	Páth.	1851. évi évkönyv					
25.	Viktória Vincenta Lőrincz	Székely Adám Katalin	felügy. k. lakos.	Székely József Ságányi Katalin	Páth.	368. keresztelestett.					
26.	János Lőrincz	Székely Mária Pálos Mária	nap. fármos.	Székely János Lőrincz	Páth.	1851. évi évkönyv					

16. kép. Anyakönyvi bejegyzés Kommer Anna kereszteléséről, 1851. december 27.

(BFL XV.20.2. A100. 326. felvétel. 1851. év 43. oldal 2. bejegyzése.)

Az A100 mikrofilm 43. oldalán, december 27-én másodikként bejegyzett Kommer Anna Katalin Evelina Kommer Antal és Lichter Katalin (katolikusok) gyermekeként született – 1851. december 27-e előtt, hiszen ez esetben az anyakönyv csupán a keresztelések időpontját mutatja, nem a születését.¹⁶

A három szint tehát a lehetséges adatokkal kitöltve készen van.

Gundel Károly Márton Születési hely, idő: Budapest, 1883. szeptember 23. Halálozás helye, ideje: 1956.			
Édesapja neve: Gundel János (Ádám Mihály) Születési hely, idő: Ansbach, 1864 (1863) Halálozás, helye, ideje: Budapest, 1915. december 28.		Édesanyja neve: Kommer Anna Katalin Evelina Születési hely, idő: Pest, 1851. december 27. előtt Halálozás helye, ideje: Budapest, 1920. december 12.	
Nagyapja neve: Gundel János Lénárt	Nagyanyja neve: Schwartz Anna Katalin	Nagyapja neve: Kommer Antal vendéglős	Nagyanyja neve: Lichter Katalin

17. kép. Kommer Anna keresztelési anyakönyvi adataival kiegészített táblázat

Időn túl

Az elvárásaimat meghaladva az első foglalkozást követő kutatás során három adatot is sikerült pontosítani. Elsőként az egyik nagyapa, Kommer Antal születési adatait kutattam fel. A már ismert eljárás szerint napilap¹⁷ segítségével azonosítottam a halál idejét (1901. január 10.), majd a bejegyzést a belvárosi halotti anyakönyvekben 1901. január 11-én meg is találtam.

Törzsszám	Közigazgatási kerület	Anyakönyv típusa	Év, kezdő dátum	Év, záró dátum	Folyószám (-tól, -ig)	A tekeresszámra kattintva elérheti a digitalizált mikrofilmet!
XV.20.1	IV. kerület	Halotti	1897.01.02	1897.12.29	1-304	A910
XV.20.1	IV. kerület	Halotti	1898.01.04	1898.12.30	1-493	A910
XV.20.1	IV. kerület	Halotti	1899.01.03	1899.12.26	1-725	A910
XV.20.1	IV. kerület	Halotti	1900.01.03	1900.12.31	1-554	A910
XV.20.1	IV. kerület	Halotti	1901.01.01	1901.12.30	1-428	A910

18. kép. A IV. kerületi halotti anyakönyvekről készült mikrofilmek jegyzékének részlete

¹⁶ BFL XV.20.2. A100. 326. felvétel. 1851. év 43. oldal 2. bejegyzése.

¹⁷ *Budapesti Hírlap*, 1901. január 12. (21. évfolyam, 12. szám).

Folyt- szám	A bejegyzés szám- (év, hó, nap)		Az elhalt kora		Az elhalt állam- járata			Az elhalt állam- járata		A halál ok
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
7	1901 jan. 1	1901 jan. 6	Adm. Lőrincz magán- sul. Károly, Károly Pordapost F. Károly u. 15.	r. kat.	79 éves	Recht- szer- szer- szer- szer-	néhai Károly Károly	—	szem- szem- szem-	
8	1901 jan. 9	1901 jan. 5	Károly Károly sul. Pordapost Pordapost F. Károly u. 14.	r. kat.	7 éves	—	Károly Károly Károly	—	szem- szem-	
9	1901 jan. 11	1901 jan. 11	Károly Ignác sul. Pordapost Pordapost F. Károly u. 5.	r. kat.	1 éves	—	Károly Károly Károly	—	szem- szem-	
10	1901 jan. 11	1901 jan. 11	Károly Károly sul. Pordapost Pordapost F. Károly u. 15.	r. kat.	80 éves	—	néhai Károly Károly	—	szem- szem-	
11	1901 jan. 12	1901 jan. 12	Károly Károly sul. Pordapost Pordapost F. Károly u. 15.	r. kat.	65 éves	—	Károly Károly Károly	—	szem- szem-	
12	1901 jan. 14	1901 jan. 13	Károly Károly sul. Pordapost Pordapost F. Károly u. 14.	r. kat.	27 éves	—	Károly Károly Károly	—	szem- szem-	

A halál előtti esetleges megjegyzések.		Utólagos bejegyzések.	
A halál előtti		Kiegészítések.	
11	12	13	14
Károly Károly ak.	Károly Károly ak.		
Károly Károly ak.	Károly Károly ak.		
Károly Károly ak.	Károly Károly ak.		
Károly Károly ak.	Károly Károly ak.		
Károly Károly ak.	Károly Károly ak.		
Károly Károly ak.	Károly Károly ak.		

19. kép. Kommer Antal halotti anyakönyvi bejegyzése, 1901. január 11.

(BFL XV.20.1 A910 459. felvétel, 1901. 10. bejegyzés)

Kommer Antal tehát 1901. január 10-én délután 1 órakor halt meg. Foglalkozása magánzó volt, Johannesthalban, Jägerndorf kerületben (ma: Krnov, Csehország) született osztrák Sziléziában, vallása római katolikus volt, a IV. kerületben a Ferenc József rakpart 1. szám alatt lakott. 82 évesen érte a halál, utóbbi okának az aggkori végelgyengülést állapították meg. Kommer tehát 1818-ban vagy 1819-ben született. Másodszor is házasodhatott, mert házastársaként nem Lichter Katalint, hanem néhai Meixner Aloiziát tüntették fel. Szülei az ismeretlenség homályába vesznek, az anyakönyvvezető mindkettőjüket „ismeretlenként” jegyezte be.¹⁸

¹⁸ BFL XV.20.1. A910. 459. felvétel. 1901. év január 11-ei bejegyzése.

Gundel Károly Márton			
Születési dátum: Budapest, 1883. szeptember 23.			
Halálozási hely, idő: Budapest, 1956.			
Édesapja neve: Gundel János (Ádám Mihály) Születési hely, idő: Ansbach, 1864?, 1863? Halálozás, helye, ideje: Budapest, 1915. december 28.		Édesanyja neve: Kommer Anna Születési hely, idő: Budapest, 1851. december 27. előtt Halálozás helye, ideje: Budapest, 1920. december 12.	
Nagyapja neve: Gundel János Lénárt	Nagyanyja neve: Schwartz Anna Katalin	Nagyapja neve: Kommer Antal vendéglős Születési hely, idő: Johannesthal, 1818, 1819? Halálozás helye, ideje: Budapest, 1901. január 10. (Új) Házasságkötés: Néhai Meixner Aloisia	Nagyanyja neve: Lichter Katalin

20. kép. Az anyai nagyapa, Kommer Antal második feleségének adataival kiegészített táblázat

The image shows two pages of a handwritten family record book. The left page is titled 'A halottak anyakönyvi adatai' and contains birth records for Gundel Károly's family from 1881 to 1884. The right page is titled 'A halottak anyakönyvi adatai' and contains death records for the same family members. The records are written in Hungarian and include names, birth dates, and death dates.

21. kép. Gundel Károly halotti anyakönyvi bejegyzése, 1956. november 28.

(BFL XV.20.1 A727 544. felvétel, 1956. 1884. sz. bejegyzés)

A második eredmény Gundel Károly halála időpontjának pontosítása volt. A tanácsai jegyzőkönyv szerint a halál ideje 1956-ban volt, és bár Gundel még mindig a Belvárosban

(ekkor már V. kerület) élt, haláláról a VII. kerületi halotti anyakönyv 1956. évi 1884. bejegyzése alatt értesülhetünk. Gundel 1956. november 28-án a Péterffy Kórházban (Budapest, VII. kerület, Alsóerdősor 7.) halt meg nyirokrendszer daganat következtében. Nős volt, a házastársa Blasutig(h) Margit volt. Házasságukat 1907-ben Tátralomnicon kötötték. Lakóhelye az V. kerületi Bástya utca 8–10. alatt volt.¹⁹

Gundel Károly Márton Születési hely, idő: Budapest, 1883. szeptember 23. Halálozás helye, ideje: 1956. november 28.			
Édesapja neve: Gundel János Ádám Mihály Születési hely, idő: Ansbach, 1864. március 3. Halálozás, helye, ideje: Budapest, 1915. december 28.		Édesanyja neve: Kommer Anna Születési hely, idő: Budapest, 1851. december 27. előtt Halálozás helye, ideje: Budapest, 1920. december 12.	
Nagypapja neve: Gundel János Lénárt	Nagymamja neve: Schwartz Anna Katalin	Nagypapja neve: Kommer Antal vendéglős Születési hely, idő: Johannesthal, 1818, 1819? Halálozás helye, ideje: Budapest, 1901. január 10. (Új) Házasságkötés: Néhai Meixner Aloisia	Nagymamja neve: Lichter Katalin

22. kép. Gundel Károly halotti anyakönyvi bejegyzése alapján pontosított adatok

Végül pontosíthatjuk az apa születési dátumát, ebben az interneten elérhető egyik legnagyobb temetői adatbázissal rendelkező Billion Graves honlap ad segítséget. A honlap hozza a nyughelyet, és a sírral kapcsolatos adatokat. A sír a fiumei úti sírkertben található, Gundel János születésének időpontjaként 1864. március 3-át tüntették fel. Feleségét pedig 3 naponan jegyezték be a keresztelési anyakönyvbe.

¹⁹ BFL XV.20.1. A727. 544. felvétel. 1956. év 1884. bejegyzése.

Gundel Károly Márton			
Születési hely, idő: Budapest, 1883. szeptember 23.			
Halálozás helye, ideje: 1956. november 28.			
Édesapja neve: Gundel János Ádám Mihály Születési hely, idő: Ansbach, 1864. március 3. Halálozás, helye, ideje: Budapest, 1915. december 28.		Édesanyja neve: Kommer Anna Születési hely, idő: Pest, 1851. december 24. Halálozás helye, ideje: Budapest, 1920. december 12.	
Nagyapja neve: Gundel János Lénárt	Nagyanya neve: Schwartz Anna Katalin	Nagyapja neve: Kommer Antal vendéglős Születési hely, idő: Johannesthal, 1818 Halálozás helye, ideje: Budapest, 1901. január 10. (Új) Házasságkötés: Néhai Meixner Aloisia	Nagyanya neve: Lichter Katalin

23. kép. Három generáció: Gundel Károly szülei és nagyszülei adataival kiegészített családja

Mielőtt tovább folytatom a foglalkozás ismertetését, még egy gondolatot ejtek a családfe első szintjéről. A gyászjelentéseknél feltüntették a testvéreket, illetve azok házastársait is: Gundel Károly, Katica, Ferenc, Gundel Károlyné (Blasutigh Margit), Gundel Ferencné (Gross-Bourge Edith). Ugyanígy a sajtótermékekből Kommer Annának is megállapíthatók a testvérei: eszerint Kommer Ferenc, Antal, Paula, Gábor, Irma (özv. lindenai Trexler Rezsóné) voltak a legközvetlenebb rokonai.²⁰ Az OSZK Kisnyomtatványtárban őrzött gyászjelentésekből pedig Gundel Károly gyermekeit azonosíthatjuk: Mária, Károly, Margit, Katalin (Tinka), Endre, Ferenc, Erzsébet, Anna, Pálma, József, István, Imre.²¹

26–30. perc

Az utolsó öt percben virtuálisan nézzünk körül az iskola környékén. Erre a minden elektronikus platformról elérhető Hungaricana oldal Mapire aloldalán lévő várostérképeket használjuk.

²⁰ Pesti Hírlap, 1915. december 30., Budapesti Hírlap, 1901. január 12.

²¹ <https://dspace.oszk.hu/handle/20.500.12346/280488#> (utolsó lekérdezés: 2022. március 23.)

A vizsgálatot Budapest 1867 és 1873 között Pest és Budán készült kataszteri térképeivel kezdjük.

Az iskola helye akkor a *Nagy Sertéstónak* nevezett terület délkeleti részén volt (ma: „Elhagyatott” Ferencvárosi sportpálya, Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar; a későbbi Ecséri út keleti oldala Városi legelő volt. Az iskolától délre, a mai Gyáli út nyugati felén *Régi sertésállások* voltak.

Az 1878-as Budapest-térképen a „Rétegek” felirat alatt lévő csúszka segítségével a mai állapotokkal is összehasonlíthatjuk a majd 150 évvel ezelőttiüket. Az összekötő vaspálya ott futott, ahol ma, Ferencváros vasútállomás már létezett, a *Lecsapoló árok*-nak nevezett Illatos útig *Régi Lóversenytér* volt.

A *Nagy Sertéstó* a XX. század elejéig fennmaradt, de 1903-ban a Lóversenytér dűlőn – a mai Dél-pesti Centrumkórház helyén – a *Magyar Királyi Honvéd Helyőrségi Kórház* volt (már akkor is kórház volt!). A mai Ecséri utat pedig – az 1890-es évektől – *Gyepmesterhez vezető út*-nak hívták.

Rövid keresés után az Budapest időgép projektnek köszönhetően meg tudunk nézni egy villamost is az Ecséri út–Üllői út sarkán.

Még egy gondolat erejéig térjünk vissza a kiinduló dokumentumunkhoz, a „tanácsi korszak” végén keletkezett jegyzőkönyvhöz. A Gundel-életrajz természetesen nem cél nélkül szerepelt a tanács végrehajtó bizottsági ülésének jegyzőkönyvében. A Vendéglátóipari Szakközép- és Szakmunkásképző Iskola (Budapest IX., Ecséri út 5–7.) nevelőtestülete, diákjai és szülői munkaközössége kezdeményezésére egy miniszteri rendelet²² felhatalmazásával szerzett jogkör alapján javasolta Gundel Károly nevének felvételét a tanácsi testület. Az iskola 1952 óta, tehát idén 70 éve vesz részt a vendéglátás utánpótlásának nevelésében. A névfelvételhez mind Gundel Károly fia, Gundel Imre muzeológus, mind az intézmény nevelőtestülete, diákönkormányzata és szülői munkaközössége hozzájárult. A Végrehajtó Bizottság 385. számú határozatában engedélyezte, hogy az iskola 1990. január 1-jei hatállyal Gundel Károly nevét felvegye.

Az ülés meghívójában a napirend nem szerepel, az ülés napirendjében 6/8. pontként *Középfokú szakoktatási intézmények névfelvétele* szerepel címként.²³ Tehát ha hagyományos módszerrel szerettük volna megtalálni a névváltoztatáshoz tartozó határozatot, nem kerülhetünk volna el a jegyzőkönyvek egyenkénti átvizsgálását. Egy újabb példa arra, ami triviálisnak tűnik, de mindig hasznos felhívni rá a figyelmet, hogy miért olyan kitüntetetten fontos levéltári feladat a XXI. században a levéltári források digitalizálása.

A kísérletet tehát a levéltárban őrzött dokumentumok segítségével sikeresen végrehajtottuk: félórán belül lehet mutatni egy személy felmenőire vonatkozó kutatástörténetet, és bár a bemutatóhoz híres embereket hívunk segítségül, a módszertan bemutatásán túl azt is meg tudjuk erősíteni, hogy – gondoljunk csak az átlagember szerző 1. ábrán bemutatott átlagember felmenőire – a családfakutatás „átlagemberek” esetében is eredményt hozhat.

---

²² A művelődési intézmények nevééről, elnevezéséről és névhasználatáról 1989. május 1-én hatályba lépett 9/1989.IV.30. MM számú rendelet a tanács által fenntartott művelődési intézmények elnevezését, illetve nevének megváltoztatását a Végrehajtó Bizottság hatáskörébe utalta.

²³ BFL XXIII.102.a.1. 1989. december 4. 177–182., 252., 289., 340. p.

Levéltári források

Budapest Főváros Levéltára (BFL)

XXIII.102.a.1 Budapest Főváros Tanácsa Végrehajtó Bizottsága üléseinek jegyzőkönyvei

XV.20.1 Állami anyakönyvek 1895–1980

XV.20.2 Mikrofilmtár, egyházi anyakönyvek

XXXIII.1.a Állami anyakönyvek másodpéldányai 1895–1980

Felhasznált irodalom

Rácz 2013

Rácz Attila: [TÁMOP gyermekfoglalkozások Budapest Főváros Levéltára szervezésében, különös tekintettel az „irányított kutatás” program elemre.](#) *Levéltári Szemle* 63. (2013) 4. sz. 48–54. p.

Rácz 2019

Rácz Attila: [Budapest Főváros Levéltárának egy témahete.](#) *Levéltári Szemle* 69. (2019) 4. sz. 28–42. p.

Vágola 2013

Vágola Éva: [A tanórán kívüli oktatás és az élménypedagógia pszichológiai, pedagógiai szempontjai és előnyei.](#) *Levéltári Szemle* 63. (2013) 4. sz. 61–71. p.

A családfakutatás foglalkozáshoz felhasznált honlapok

Arcanum Digitális Tudománytár

<https://adt.arcanum.com/hu/>

Arcanum térképek (Mapire)

<https://maps.arcanum.com/hu/>

Billion Graves temetői adatbázis

<https://billiongraves.com/>

FamilySearch

<https://www.familysearch.org/en/>

Hungaricana – Közgyűjteményi portál

<https://hungaricana.hu/hu/>

OSZK Gyászjelentés-adatbázis

<https://dspace.oszk.hu/handle/20.500.12346/111768>

Impresszum

Budapesti Levéltári Mozaikok

A kiadó neve: Budapest Főváros Levéltára

A kiadó székhelye: 1139 Budapest, Teve u. 3-5.

Felelős kiadó: Dr. Kenyeres István főigazgató

Főszerkesztő: Dr. Simon Katalin

Szerkesztőség: Fazekasné Dr. Toma Katalin, Dr. Fehér Csaba, Dr. Garami Erika, Dr. Ternováczi Bálint,
Dr. V. László Zsófia, Tóth Gergely (technika- és honlapfelelős)

A szerkesztőség elérhetősége: 1139 Budapest, Teve utca 3-5.; 1554 Budapest, Pf. 41.

e-mail: mozaikok@bparchiv.hu

ISSN 2939-6921